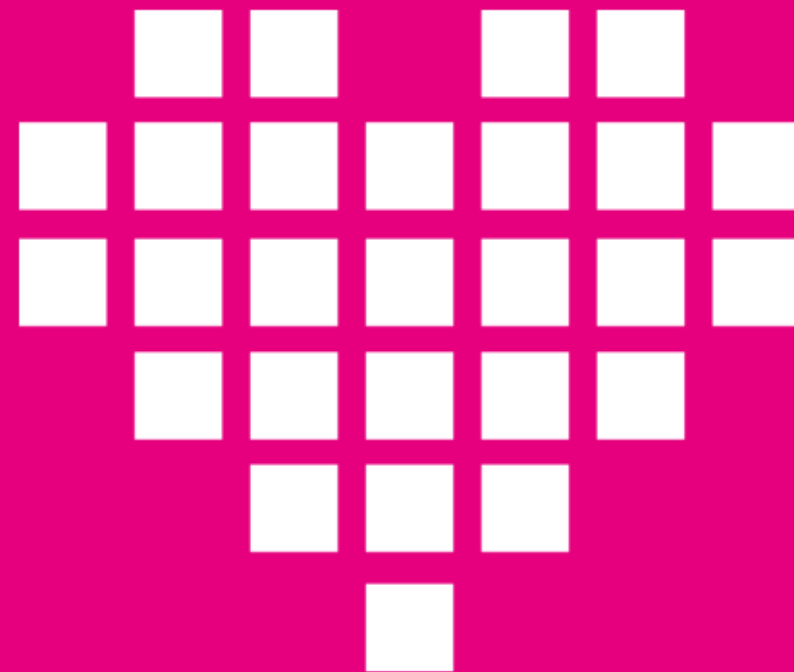

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala

Talousarvion toteutuminen 2023: Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUT (1 000 €)	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ero (€) TA vs. ENN	Ero (%) TA vs. ENN	Tot 1-3/2023	Toteuma %
TOIMINTATUOTOT	5 279	5 279	0	0,0 %	537	10,2 %
TOIMINTAMENOT	-146 098	-153 307	-7 209	-4,9 %	-27 932	19,1 %
HENKILÖSTÖMENOT	-60 251	-59 412	839	1,4 %	-12 865	21,4 %
PALVELUJEN OSTOT	-74 486	-82 534	-8 048	-10,8 %	-12 872	17,3 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 151	-1 151	0	0,0 %	-132	11,4 %
AVUSTUKSET	-1 386	-1 386	0	0,0 %	-365	26,3 %
MUUT TOIMINTAMENOT	-8 825	-8 825	0	0,0 %	-1 698	19,2 %
TOIMINTAKATE	-140 819	-148 028	-7 209	-5,1 %	-27 395	19,5 %

Toimintamenot:

Toimialan menojen arvioidaan ylittyvän 7,2 M€, johtuen merkittävistä (n. 18 %, 5 M€) hinnankorotuksista sijaishuollon ja sosiaalityön palveluissa.

Henkilöstömenot ja työvoiman vuokraus

Henkilöstömenojen arvioidaan alittavan 0,8 M€:lla talousarvion, johtuen tammi-maaliskuussa täyttämättä olleista vakansseista.

Vuokratyön kustannukset ovat olleet 1,1 M€*.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostoissa ylitysuuhkaa muodostavat mm. asiakaspalvelujen ostot (6,2 M€), johtuen palvelutarpeen kasvusta ja hinnankorotuksista etenkin perheiden erityispalvelujen palvelualueella, jossa lastensuojelun sijaishuollon ostopalvelut (hinnankorotukset vuodelle 2023 ovat olleet keskimäärin 18%) sekä sosiaalityön palvelut (yhteensä n. 5,0 M€). Työvoiman vuokraukseen on käytetty 1,1 M €.

9.5.2023

*Vuokratyön käyttö palvelujen ostoissa yllä olevassa taulukossa

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala

Toimialaan kuuluvat perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen palvelualue, perheitä tukevien palvelujen palvelualue sekä perheiden erityispalvelujen palvelualue

Toimialan palvelukyky 1–3/2023

- Palvelutuotanto on jatkunut ilman katkoksia alkuvuoden ajan. Joidenkin palvelujen saatavuudessa on ollut haasteita johtuen aiemmista organisaatioista siirtyneistä jonoista sekä rekrytointivaikeuksista. Palveluvajeesta johtuvia puutteita on täydennetty mm. asiakkaille hankittavilla ostopalveluilla.
- Neuvolatoiminnassa terveydenhoitajien terveystarkastuksiin pääsy toteutunut pääsääntöisesti tarpeeseen perustuvassa aikaikkunassa. Neuvolan puhelinpalvelun puhelut hoidetaan saman päivän aikana.
- Henkilöstön saatavuustilanne kriittinen oppilas- ja opiskelijahuollossa psykologien ja lääkäreiden osalta
- Lastensuojeluilmoituksia on tammi–maaliskuussa vastaanotettu kuukausittain noin 1 280 kpl; ilmoitukset on pystytty pääsääntöisesti käsittelemään lakisääteisessä 7 vrk määräajassa.
- Palvelutarpeen arviointiin ja perhesosiaalityön palveluihin on jonoa. Kiireelliset ja päivystykselliset tilanteet on pystytty hoitamaan viivytyksettä
- Lastensuojelun avohuollon sosiaalityöntekijöiden saatavuusongelmista johtuen maaliskuussa hyvinvointialueella oli 287 lasta vailla lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää. Omaa sosiaalityöntekijää odottaville perheille on käynnistetty tukipalveluja avohuoltoon perustetun tukitiimin kautta.

Henkilöstötilanne

- Muutamien ammattiryhmien osalta henkilöstön saatavuustilanne sekä veto- että pitovoimatekijöiden osalta kriittinen, kuten psykologit, sosiaalityöntekijät, lääkärit sekä lastensuojelulaitoksen ohjaajat.
 - Esimerkiksi oppilashuollon psykologeista puuttuu noin puolet ja lastensuojelun avohuollon sosiaalityöntekijöistä neljännes.
- Toimenpiteitä henkilöstötilanteen parantamiseksi:
 - Rekrytoinnin tehostaminen: rekrytoinnin lisänäkyvyyden saamiseksi on käytetty erilaisia kampanjoita sekä Duunitorilla että Rekryointi.comissa. Lisäksi on osallistuttu messu- ja rekryointitapahtumiin, kuten Psykologipäivät, Sosiaalityön tutkimuksen päivät (Hy) ja oppilaitosten tapahtumat.
 - Palkkaharmonisaation ja palkkamallin valmistelu HR:n kanssa. Lastensuojelun johtavien sosiaalityöntekijöiden sitouttamispalkkio.
 - Työhyvinvointia vahvistavina toimenpiteinä mm. johdon vierailut yksiköissä, vuoropuhelu henkilöstön kanssa.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala

Toimialan tekemä ja käynnistämä kehittämistyö

- Palveluja kehitetään kokoamalla niitä perhekeskustoimintamallin alle: perheen tarvitsemat ammattilaiset ja palvelut kootaan yhteen ja työnjaosta sovitaan yhdessä perheen ja monialaisen tiimin kanssa.
- Neuvonnan ja ohjauksen tiimi on aloittanut toimintansa. Palvelua kehitetään huomioiden myös digitaalisten palveluiden mahdollisuudet ja monialainen konsultaatorakenne. Kehittämistyötä tehdään yhdessä kuntien ja kolmannen sektorin kanssa.
- Lastensuojelun sijaishuollon palveluita kehitetään lisäämällä perhehoidon osuutta. Tuotantotapa-analyysi sijaishuollon järjestämisen tavoista aloitetaan huhtikuussa.
- Lasten ja nuorten mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalveluihin kohdennetaan kehitystyötä erityisesti palvelupolkujen kehittämiseen ja asiakassegmentointiin.
- Palvelutarpeen arvioinnin ja perhesosiaalityön yksikössä on kehitetty ja pilotoitu uudenlaista työnjakoa, jonka tavoitteena on tarjota asiakkaalle hänen tarvitsemansa palvelu oikea-aikaisesti ja sujuvasti lakisääteisissä määrärajoissa.

Talousarvion toteutuminen 2023: Perheiden ennaltaehkäisevät palvelut

PERHEIDEN ENNALTAEHKÄISEVÄT PALVELUT (1 000 €)	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ero (€) TA vs. ENN	Ero (%) TA vs. ENN	Tot 1-3/2023	Toteuma %
TOIMINTATUOTOT	158	158	0	0,0 %	36	22,6 %
TOIMINTAMENOT	-29 652	-30 040	-389	-1,3 %	-5 855	19,7 %
HENKILÖSTÖMENOT	-23 043	-22 629	414	1,8 %	-4 827	20,9 %
PALVELUJEN OSTOT	-3 164	-3 967	-803	-25,4 %	-613	19,4 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-434	-434	0	0,0 %	-30	6,9 %
AVUSTUKSET	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
MUUT TOIMINTAMENOT	-3 011	-3 011	0	0,0 %	-385	12,8 %
TOIMINTAKATE	-29 494	-29 882	-389	-1,3 %	-5 820	19,7 %

Henkilöstömenot ja työvoiman vuokraus

Henkilöstömenojen arvioidaan alittavan talousarvion 0,4 M€:lla, johtuen tammi-maaliskuussa täyttämättä olleista vakansseista. Vuokratyön kustannukset ovat olleet 0,6 M€*.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostoissa ylitysuhkaa (0,8 M€) muodostavat mm. työvoiman vuokraus 0,6 M€, tulkkipalvelut 0,1 M€ ja asiakaspalvelujen ostot 0,1 M€, johtuen palvelutarpeen kasvusta ja hinnankorotuksista.

Perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen palvelualue

Palvelualueen toiminnot ja palvelusisällöt

- Perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen palvelualue tarjoaa hyvinvointialueen lapsille, nuorille ja perheille ennaltaehkäiseviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Se kattaa neuvolapalvelut, lapsiperheiden kuntoutus- ja lääkäripalvelut sekä opiskeluhuollon palvelut varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa. Opiskeluhuollon palvelut pitävät sisällään koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, psykologien, kuraattorien, sosiaaliohjaajien sekä psykiatristen sairaanhoitajien palvelut.

Palvelukyky, jonot, saatavuus palveluittain

- Neuvolatoiminnassa terveydenhoitajien terveystarkastuksiin pääsy toteutuu pääsääntöisesti tarpeeseen perustuvassa aikaikkunassa. Neuvolan puhelinpalvelun puhelut hoidetaan saman päivän aikana.
- Lasten kuntoutuspalveluissa odotusaika ensikäynnille: fysioterapia n. 2 vkoa, toimintaterapia n. 3 kk ja puheterapia ka 5 kk. Kouluterveydenhuollon laajat (lääkäri) terveystarkastukset ovat edenneet pääosin aikataulussa lukuun ottamatta 5-luokkalaisten tarkastuksia. Psykososiaalisten lääkäripalveluiden saatavuustilanne on kohtuullinen.
- Esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen opiskeluhuollossa palveluun pääsy toteutuu terveydenhoitajien ja kuraattorien osalta pääsääntöisesti lain säädännön mukaisesti.
- Opiskeluhuollon psykologivakansseista on noin puolet täyttämättä rekrytointihaasteista johtuen. Psykologin palveluja on täydennetty ostopalveluilla.

Perheiden ennaltaehkäisevien palvelujen palvelualue

Keskeisimmät raportointikaudelta nostettavat huomiot

- Neuvolatoiminnan terveystarkastusohjelman ja -toiminnan osalta on käynnistetty palvelujen yhdenmukaistaminen. Lännen perhekeskuksen tilatarveohjelman työstö on aloitettu. Voimaperhe-toiminnan laajennus koko hyvinvointialueelle on aloitettu.
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveystarkastusohjelman yhdenmukaistaminen on aloitettu. Opiskeluhuollon ammattilaisten työnkuvien ja työnjaon täsmentäminen on käynnissä. Neuropsykiatrisen tuen ja ADHD-palvelupolun mukainen työskentely on aloitettu. Etappitoimintaa on laajennettu kahdella ryhmällä.
- Kuntoutuspalveluissa on aloitettu palvelutuotteiden yhtenäistäminen. Laajojen terveystarkastusten lääkäriosuuksia on toteutettu vakanssien täyttövajeen vuoksi myös ostopalveluna, jota ei myöskään ole riittävästi tarjolla. Psykososiaalisissa lääkäripalveluissa erityisenä haasteena on nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon saatavuusongelma, minkä vuoksi hoitoketju ei toimi tarvittavalla tavalla.

Talousarvion toteutuminen 2023: Perheitä tukevat palvelut

PERHEITÄ TUKEVAT PALVELUT (1 000 €)	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ero (€) TA vs. ENN	Ero (%) TA vs. ENN	Tot 1-3/2023	Toteuma %
TOIMINTATUOTOT	573	573	0	0,0 %	2	0,3 %
TOIMINTAMENOT	-26 553	-27 947	-1 395	-5,3 %	-5 538	20,9 %
HENKILÖSTÖMENOT	-17 146	-16 939	207	1,2 %	-3 693	21,5 %
PALVELUJEN OSTOT	-7 066	-8 668	-1 602	-22,7 %	-1 274	18,0 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-165	-165	0	0,0 %	-17	10,4 %
AVUSTUKSET	-4	-4	0	0,0 %	-4	100,4 %
MUUT TOIMINTAMENOT	-2 172	-2 172	0	0,0 %	-550	25,3 %
TOIMINTAKATE	-25 980	-27 374	-1 395	-5,4 %	-5 537	21,3 %

Toimintamenot:

Palvelualueen menojen arvioidaan ylittyvän 1,4 M€, johtuen pääosin asiakaspalvelujen ostoista varhaisen tuen yksikön kotiin vietävien palvelujen ylityksestä 1,2 M€

Henkilöstömenot ja työvoiman vuokraus

Henkilöstömenojen arvioidaan alittavan talousarvion 0,2 M€:lla, johtuen tammi-maaliskuussa täyttämättä olleista vakansseista. Vuokratyön kustannukset ovat olleet 0,3 M€*.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostoissa ylitysuukaa (1,6 M€) muodostavat mm. työvoiman vuokraus 0,3 M€, tulkkipalvelut 0,1 M€ ja asiakaspalvelujen ostot varhaisen tuen yksikön kotiin vietävissä palveluissa 1,2 M€, johtuen palvelutarpeen kasvusta ja hinnankorotuksista.

Perheitä tukevien palvelujen palvelualue

Palvelualueen toiminnot ja palvelusisällöt

- Perheitä tukevien palvelujen palvelualue tuottaa hyvinvointialueen lapsiperheille ja nuorille tukea antavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Palvelualue koostuu kahdesta tehtäväalueesta. Lapsiperheiden sosiaalityön palvelut kattavat palvelutarpeen arvioinnin ja perhesosiaalityön sekä lapsiperheiden ja lastensuojelun päivystyksen, lapsiperheiden varhaisen tuen palvelut ja sosiaali- ja kriisipäivystyksen. Lapsiperheiden neuvonnan ja ohjauksen tiimi on käynnistänyt toimintansa keväällä 2023. Lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut vastaavat perheneuvola- ja perheoikeudellisista palveluista sekä nuorten psykososiaalisista palveluista.

Palvelukyky, jonot, saatavuus palveluittain

- Alkuvuonna perheneuvolapalveluja käytti 1 857 asiakasta ja Nupin palveluja 1 051 asiakasta. Perhesosiaalityössä asiakkaita oli 968 (tilanne 04/23).
- Lastensuojeluilmoituksia vastaanotettiin tammi–maaliskuussa noin 1 280 kpl/kk. Lastensuojeluilmoitukset pystytään käsittelemään pääsääntöisesti lakisääteisessä 7 vrk määräajassa.
- Palvelutarpeen arviointiin ja perhesosiaalityön palveluihin on jonoa. Kiireelliset ja päivystykselliset tilanteet on pystytty hoitamaan viivytyksettä. Osa palvelutarpeen arviointien viivästymisistä selittyy lisääntyneillä asiakasmäärillä ja henkilöstövajeella, mutta myös sillä, että asiakkaita ei tavoiteta tai he eivät saavu sovittuihin tapaamisiin.
- Poliisisosiaalityöhön on saatu kohdennettua loppuvuodeksi lisäresurssia, ja se vastaa lisääntyneeseen tarpeeseen niin nuorten rikosten kuin lähisuhdeväkivallan osalta.
- Perheoikeudellisissa palveluissa asiakasaikojen kysyntä ylittää resurssin ja palvelu on ruuhkautunut. Perheoikeudellisiin palveluihin perustetuista uusista vakansseista (5) on saatu täytettyä kaksi, ja loppukevään aikana aloittaa lisää uusia työntekijöitä.
- Perheneuvolapalveluihin pääsy on edelleen osin ruuhkautunutta. Kaikki jonottavat asiakkaat on kontaktoitu ja tarkennettu ajankohtaista palveluntarvetta.
- Nuorten psykososiaalisissa palveluissa (Nupin toimipisteet) ensiaikoja on koko alkuvuoden ollut saatavilla kahden viikon sisällä yhteydenotosta.

Keskeisimmät raportointikaudelta nostettavat huomiot

- Kaikissa yksiköissä on panostettu alkuvuodesta työtapojen yhtenäistämiseen, kehittämiseen ja yhteensovittavaan johtamiseen laadittujen toimintasuunnitelmien pohjalta. Useita kehittämissuunnitelmia (mm. lapsiperheiden kotiin vietävät palvelut, lastenvalvojen puhelinpalvelu, lapsiperheiden neuvonta- ja ohjauspalvelut) on laadittu ja aloitettu kevään 2023 aikana.
- Lapsiperheiden sosiaalityön tehtäväalueen henkilöstön täyttöaste on hyvä. Tyhjiä vakansseja on alle 10 % henkilöstöstä. Lapsiperheiden psykososiaalisissa palveluissa on haasteita henkilöstön saatavuudessa erityisesti perheneuvolapalvelujen osalta. Yksikön psykologivakansseista on täyttämättä 40 %. Kohdenneet rekrytointitoimenpiteet eivät ole tuottaneet toivottua tulosta.

Talousarvion toteutuminen 2023: Perheiden erityispalvelut

PERHEIDEN ERITYISPALVELUT (1 000 €)	Talousarvio 2023	Ennuste 2023	Ero (€) TA vs. ENN	Ero (%) TA vs. ENN	Tot 1-3/2023	Toteuma %
TOIMINTATUOTOT	4 548	4 548	0	0,0 %	178	3,9 %
TOIMINTAMENOT	-88 219	-93 604	-5 385	-6,1 %	-16 223	18,4 %
HENKILÖSTÖMENOT	-19 511	-19 257	254	1,3 %	-4 184	21,4 %
PALVELUJEN OSTOT	-63 385	-69 024	-5 639	-8,9 %	-10 913	17,2 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-527	-527	0	0,0 %	-83	15,7 %
AVUSTUKSET	-1 382	-1 382	0	0,0 %	-361	26,1 %
MUUT TOIMINTAMENOT	-3 415	-3 415	0	0,0 %	-682	20,0 %
TOIMINTAKATE	-83 671	-89 056	-5 385	-6,4 %	-16 045	19,2 %

Toimintamenot:

Palvelualueen menojen arvioidaan ylittyvän 5,4 M€:lla, johtuen merkittävistä hinnankorotuksista (keskimäärin 18 %) sijaishuollon ja sosiaalityön palveluissa.

Henkilöstömenot ja työvoiman vuokraus

Henkilöstömenojen arvioidaan alittavan talousarvion 0,3 M€:lla, johtuen tammi-maaliskuussa täyttämättä olleista vakansseista. Vuokratyön kustannukset ovat olleet 0,2 M€*.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostoissa ylitysuhkaa 5,6 M€ muodostavat mm. työvoiman vuokraus 0,2 M€, tulkkipalvelut 0,1 M€ ja perheiden kulukorvaukset 0,3 M€ sekä asiakaspalvelujen ostot (5,0 M€) johtuen palvelutarpeen kasvusta ja n. 18 %:n hinnankorotuksista sijaishuollon ja sosiaalityön palveluissa.

Perheiden erityispalvelujen palvelualue

Palvelualueen toiminnot ja palvelusisällöt

Perheiden erityispalvelut vastaa lakisääteisen lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun järjestämisestä. Palvelualue koostuu avohuollon ja sijaishuollon tehtäväalueista. Perheiden erityispalveluiden palvelualue järjestää asiakkaille seuraavia palveluita: avo- ja sijaishuollon sosiaalityö, lastensuojelun kotiin vietävät palvelut (mm. tehostettu perhetyö), ympärivuorokautinen perhekuntoutus sekä lastensuojelun sijaishuollon laitos- ja perhehoidon palvelut.

Palvelukyky, jonot, saatavuus palveluittain

- Lastensuojelun avohuollossa oli 14.3.2023 1 453 asiakasta ja sijaishuollossa 713 asiakasta. Asiakasmäärissä ei ole merkittävää muutosta viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.
- Suurimmat haasteet palveluiden saatavuudessa kohdentuvat lastensuojelun avohuoltoon, jossa henkilöstövajeen vuoksi ei ole voitu nimetä kaikille asiakkaana oleville lapsille heidän asioistaan vastaavaa sosiaalityöntekijää eikä lakisääteinen henkilöstömitoitus (korkeintaan 35 lasta/sosiaalityöntekijä) toteudu. Sosiaalityöntekijän nimeämistä odottaville asiakkaille on kuitenkin järjestetty palveluita ja kaikki kiireelliset asiakastilanteet on voitu hoitaa.
- Sijaishuollossa ja tukipalveluissa palvelukyky on yleisesti ottaen hyvä ja asiakkaiden palvelutarpeisiin pystytään vastaamaan suurilta osin. Henkilöstömitoitus täyttyy.
- Sijaishuollon laitoshoidon palveluissa on valtakunnallisia saatavuushaasteita etenkin vaativan tason laitoshoidon osalta, koska palveluiden tarjonta ei vastaa kasvanutta kysyntää.

Perheiden erityispalvelujen palvelualue

Keskeisimmät raportointikaudelta nostettavat huomiot

- Rekrytointihaasteet haastavat sekä lastensuojelun sosiaalityötä että laitoksia. Seutulassa sijaitsevaa uutta erityistason osastoa Katajaa ei olla pystytty vielä avaamaan rekrytointihaasteiden takia.
- Lastensuojelun sijaishuollon palveluita kehitetään lisäämällä perhehoidon osuutta. Perhehoitajien rekrytointia on tehostettu. Lisäksi perhehoitajien tukeen panostetaan, jotta sijoitukset eivät katkea lasten vaativahoitoisuuden vuoksi. Toimenpiteet näkyvät perhehoidon kulujen kasvuna.
- Sijaishuollon järjestämisen tapoja sekä oman palvelutuotannon ja ostopalveluiden suhdetta tarkastellaan ja arvioidaan muun muassa tuotantotapa-analyysin avulla.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimiala: talousarvion seurantamittarit

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen talousarvion toiminnan tunnusluvut 2023					
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TOTEUMA 3/2023	ENNUSTE 2023
Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	89,2 %	100 %	100 %	78 %	85 %
Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuukausikeskiarvo, osuus 0--17 -vuotiaista	2,7 %	Vantaa 2,6 %	2,6 %	2,6 %	2,6 %
Perheneuvolapalvelujen odotusaika palveluihin pääsyyn (keskiarvo vrk), poikkileikkaus raportointikauden viimeinen kk, jonossa olevat	Vantaa 184 vrk, Kerava 23 vrk	-	90 vrk *	160 vrk	120 vrk
Kouluterveydenhuollon laajoihin ja määräaikaisiin terveystarkastuksiin osallistuneiden osuus oppilasmäärästä	Vantaa 96,2 %	100 %	100 %	Vantaa 67,7,% **	97 %
Opiskeluhuollon kuraattorille pääsy tarvittaessa 7 päivässä, % osuus	Vantaa 91,5 %, Kerava 91,6 %	100 %	100 %	***	
Opiskeluhuollon psykologille pääsy tarvittaessa 7 päivässä, % osuus	Vantaa 73,6 %, Kerava 80,4 %	100 %	100 %	***	
* hv-alueen keskiarvo v. 2023 ** Raportointi sisältää tarkastukset lukuvuodelta 2022-2023. Tavoite maaliskuun loppuun mennessä 76 %. *** Tietoa ei ole saatavilla raportointiajankohtana teknisistä syistä.					

